

PHƯƠNG PHÁP PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ CHO TRẺ QUA TRÒ CHƠI

NỀN TẢNG NGÔN NGỮ

- Tiếng khóc
- Lắng nghe tiếng nói, tiếng động xung quanh
- Sau 1 tháng: gù-gù,u u ư ư,...
- Từ 3-6 tháng: ê-a, tiếng phì phèo nước bọt, tiếng líu lo khi bé vui sướng.
- Hóng chuyện, bắt chước cử động môi miệng theo người lớn, thích nhìn gương...
- Từ 6 tháng bắt đầu bập bẹ baba, mama, kaka...

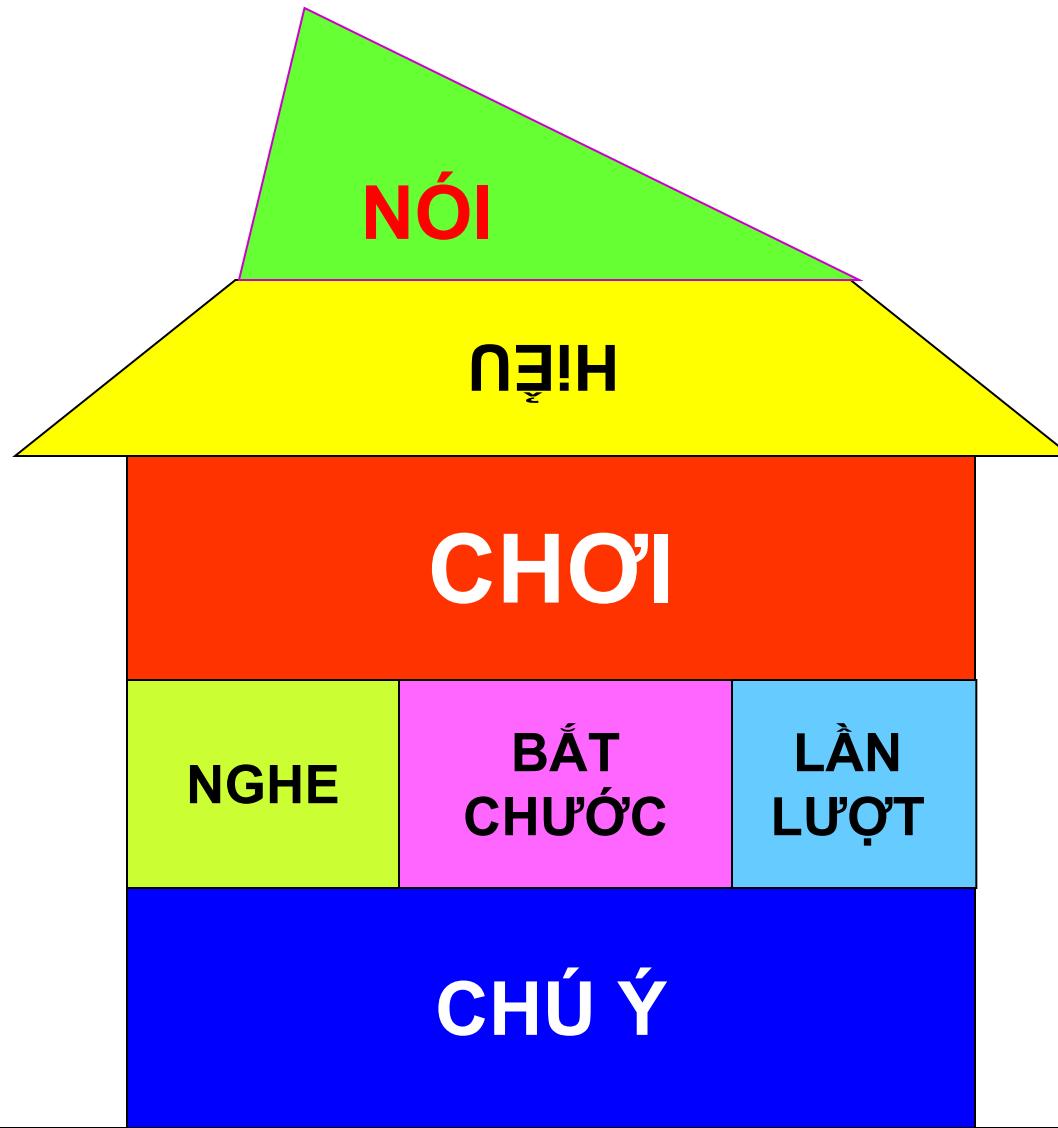
BỘ PHẬN CẤU ÂM

- Trẻ có thể khóc, phun mưa, thổi,
- Có thể bắt chước hình miệng dễ dàng: chu miệng, le lưỡi, bậm môi...
- Răng mọc tốt, có thể nhai, nuốt dễ dàng
- Trẻ có thể điều chỉnh hơi thở :mạnh, nhẹ, hơi ngắn, dài...
- Có thể phát được nhiều âm khác nhau

GIAO TIẾP

- Các mẫu giao tiếp:
- GT không lời: tiếng khóc, ánh mắt, cử chỉ
- GT tình huống công việc: diễn ra trong tình huống liên quan đến hoạt động mà trẻ cần biết cách dùng đồ vật hay phương thức hành động.
- GT nhận thức tình huống và ngoài tình huống : nhằm tìm hiểu một đối tượng như đặt câu hỏi về tên gọi hay thuộc tính của đồ vật.
- GT nhân cách tình huống hay ngoài tình huống: liên quan đến chuẩn mực đạo đức: tốt/xấu, được phép hay không được phép.

NGÔI NHÀ GIAO TIẾP

XÂY DỰNG NGÔI NHÀ GIAO TIẾP
NHƯ THẾ NÀO?

NGÔI NHÀ GIAO TIẾP

CHÚ Ý

I. TẬP TRUNG CHÚ Ý

- **Giao tiếp mắt**, gây chú ý với gương mặt, tiếng nói của mình, tiếng động hay đồ chơi...
- Mô tả cảm nhận của trẻ bằng cách nói về những gì bé thấy, bé nghe, bé sờ...
- Nói cho bé biết những gì bạn làm, bé đang làm, người khác làm...
- Chơi và khuyến khích bé quan sát, dấu đồ vật, đồ chơi và hỏi trẻ “Xe đâu rồi?”
- Dựa trên sở thích của trẻ : hát, xem hình ảnh, vẽ, kể chuyện, đọc truyện...

NÓI VỀ NHỮNG GÌ ĐANG ĐIỂN RA

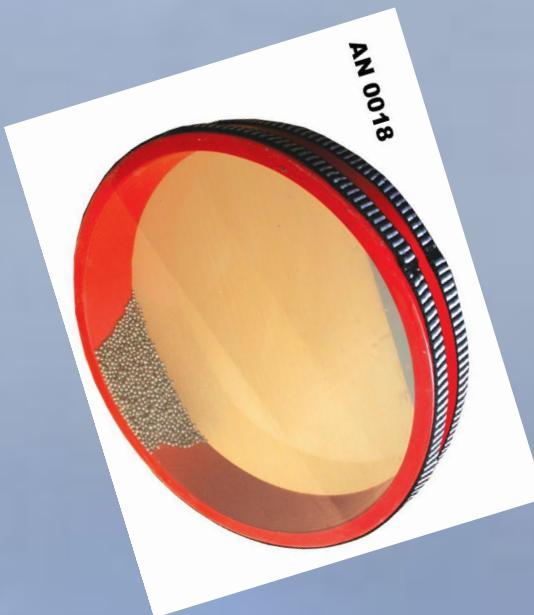
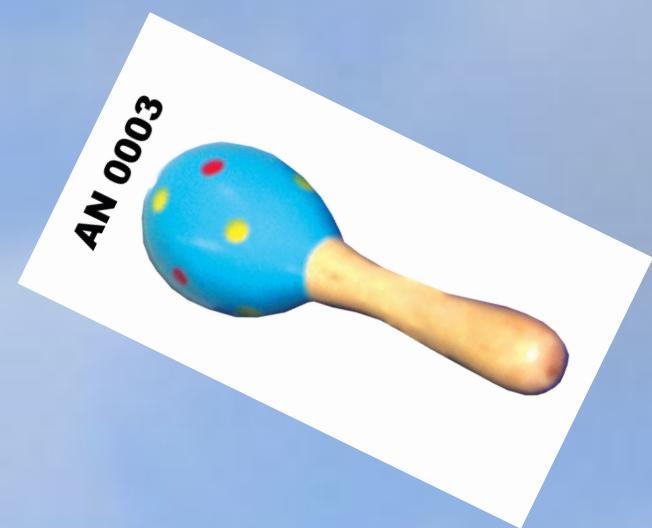
A seagull is captured in flight against a clear blue sky. The bird is angled upwards, its wings spread wide, showing white on top and dark feathers at the base. The background is a uniform light blue.

NGHE

CHÚ Ý

II. LẮNG NGHE

- Nói và hát, kể chuyện, đọc thơ cho trẻ nghe
- Tạo ra các âm thanh khác nhau
- Chơi và gọi tên các bộ phận cơ thể
- Chỉ và gọi tên cho trẻ những vật quen thuộc cũng như các vật mới, hình ảnh
- Hãy nói cho bé việc gì đang diễn ra
- Hãy gọi tên bé, yêu cầu trẻ làm bằng cách nói các từ đơn giản, ngắn, rõ...

CHO TRẺ NGHE LỜI NÓI
VÀ NHIỀU ÂM THANH KHÁC NHAU

A bird is captured in flight against a clear blue sky. Below it, a graphic banner is positioned. The banner consists of three horizontal sections: a yellow section at the top containing the word 'NGHE', a pink section in the middle containing 'BẮT CHƯỚC', and a large blue section at the bottom containing the word 'CHÚ Ý'. The bird is flying towards the right side of the frame, positioned between the pink and blue sections.

NGHE

BẮT
CHƯỚC

CHÚ Ý

III. BẮT CHƯỚC

- Bắt chước cười mỉm, cười thành tiếng
- Bắt chước chơi ú oà, chi chi chành chành
- Làm các cử động với các bộ phận cơ thể: nhắm/mở mắt, há/ngậm miệng, bít tai, vỗ tay...
- Bắt chước các âm thanh quen thuộc: ò ó o, meo meo, gâu gâu, um bò... tiếng còi xe, máy bay bay...
- Bắt chước cử chỉ, điệu bộ: bài hát con thỏ, múa, chải tóc, uống nước..
- Bắt chước hành động của người khác: cho búp bê ăn, ru gấu bông ngủ, cho xe chạy lên dốc...
- Lặp lại những từ đơn, từ đôi câu ngắn, hát vuốt đuôi

NGHE

**BẮT
CHƯỚC**

**LẦN
LƯỢT**

CHÚ Ý

IV. LẦN LƯỢT

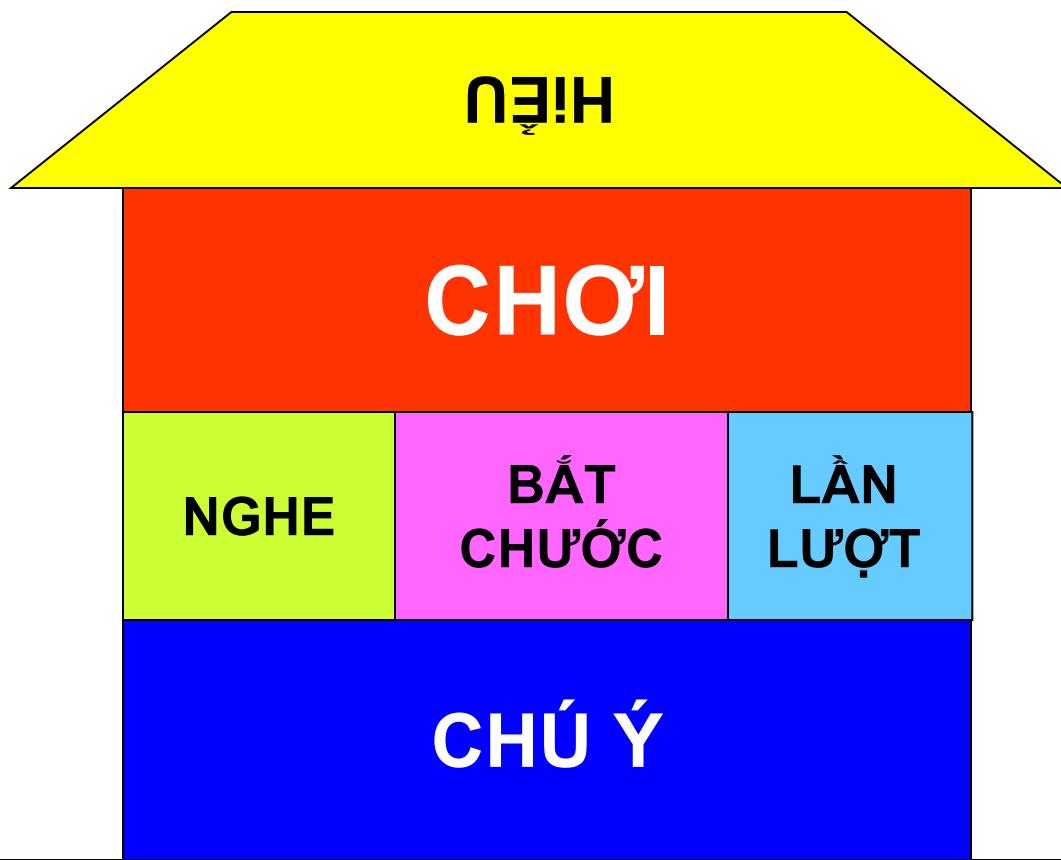
- Trong trò chơi: luân phiên như ném/chụp bay, lăn banh, chuyền banh, lăn xe ...
- Trò chơi domino, xếp hình, xếp khối...
- Chơi kéo cưa lùa xẻ
- Đếm số, đi đền 1 2...
- Chơi với các con rối
- Chơi trò chơi có xếp hàng
- Trong giao tiếp: hỏi-đáp.

V. CHƠI

- Chơi trò chơi có tương tác như chơi banh, lăn đầy xe, xích đu... để thiết lập MQH.
- Chơi khám phá: tạo âm thanh, trẻ nhận ra mối liên hệ của đồ chơi gõ búa-bi lăn, chơi bolling...
- Xem xét khả năng của trẻ, giúp đỡ, khuyến khích và cổ vũ trẻ nhằm duy trì hứng thú của trẻ.
- Chọn đồ chơi phù hợp dựa vào đặc điểm tâm lý lứa tuổi: TDTQ hành động – TDTQ hình ảnh – TD logic.
- Chơi giúp trẻ phát triển vận động, thao tác tay mắt, KN quan sát, KN tập trung chú ý, KN nhận thức, KN tưởng tượng, trí nhớ, phát triển vốn từ và trẻ có cơ hội bộc lộ cảm xúc...

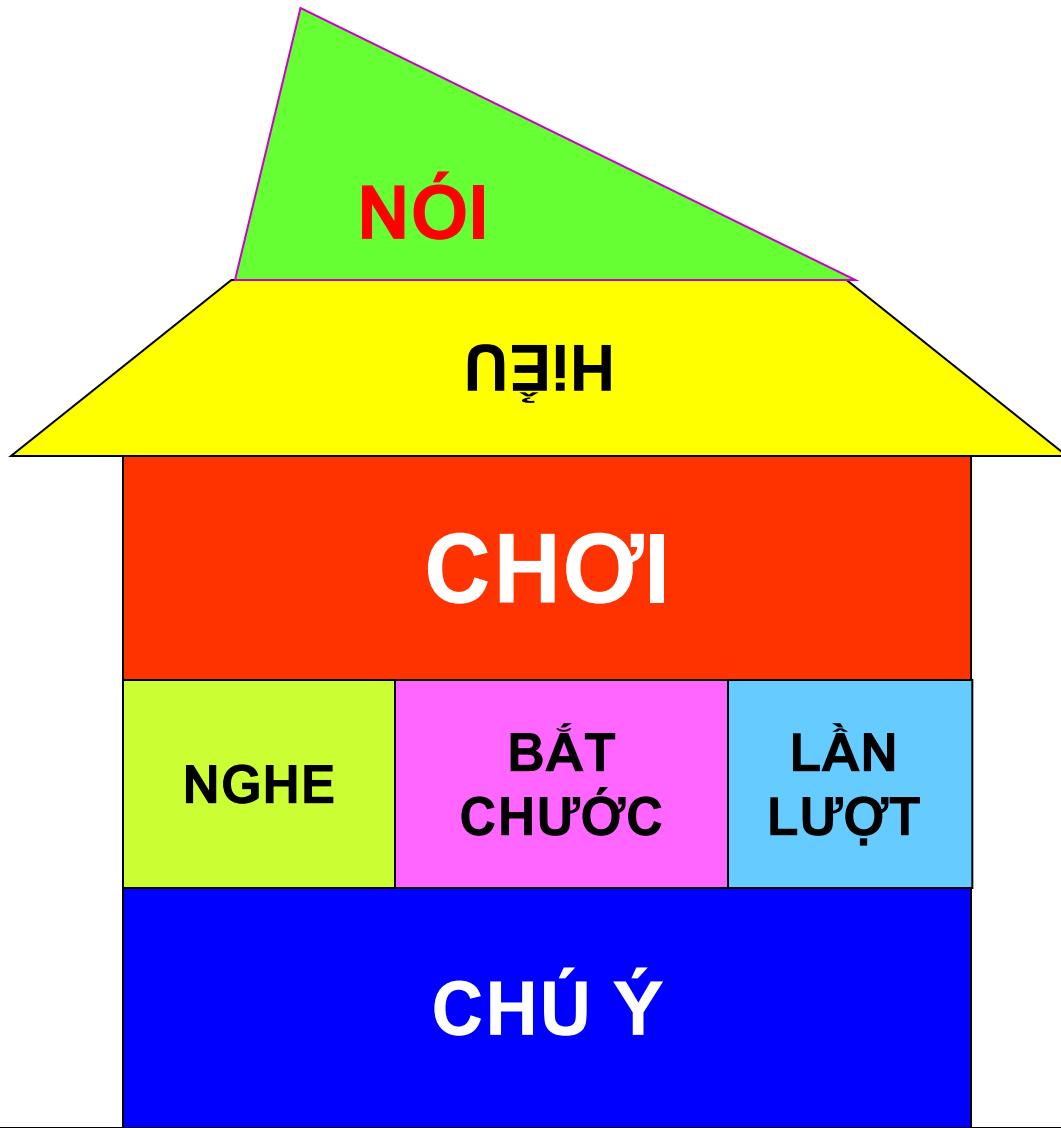

VI. HIỂU

- **Hiểu lời nói của người lớn như:**
- Biết nhìn về hướng được chỉ, hiểu những từ quen thuộc được lặp đi lặp lại, **có thể chỉ ngón trỏ** để bộc lộ nhu cầu hoặc thấy cái gì mới hay để xác định khi được hỏi “Ba đâu? Banh đâu?...”
- Bắt chước hay thực hiện các hành động, cử chỉ như làm xấu, làm mưa, vỗ tay, ạ... Thực hiện các yêu cầu đơn giản như lấy đồ vật quen thuộc, cất dép, đi tè...
- Có thể báo cho người khác nhu cầu, cảm xúc của mình, hợp tác trong trò chơi và sinh hoạt hằng ngày. Đáp lại sự phản đối của người lớn bằng cách ngưng hoạt động, hiểu được/ không được...

HIỆU CỦ CHỈ-ĐIỆU BỘ

- Giúp trẻ chuyển hiểu ngôn ngữ không lời qua điệu bộ cử chỉ. Khuyến khích trẻ bắt chước, múa theo các bài hát...
- Chơi giả bộ sẽ giúp trẻ thực hiện nhiều cử chỉ điệu bộ : cung ly, uống nước, đau bụng, khám bệnh...
- Hiểu được ngữ điệu của lời nói, thể hiện cảm xúc qua gương mặt, đóng vai các nhân vật trong truyện...
- Cho trẻ xem hình và nghe gọi tên hình

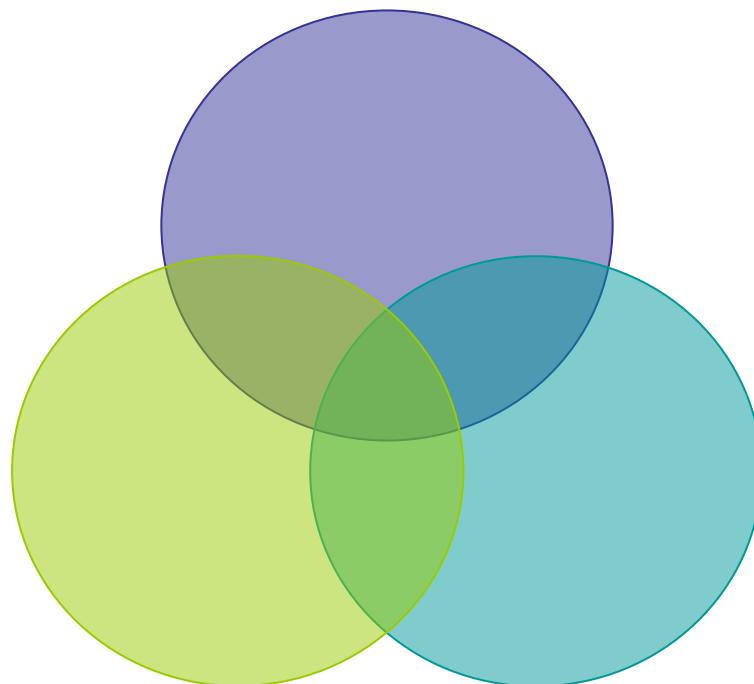

NÓI

- Nói được theo từng giai đoạn lứa tuổi (từ đơn, từ đôi, cụm 3 từ, câu ngắn..., câu phôi hợp với các thành tố khác, kể chuyện...)
- Sử dụng ngôn ngữ đúng hình thái, đúng cấu trúc câu và phù hợp tình huống.
- Ngôn ngữ trở thành công cụ chính để giao tiếp và phát triển tư duy.
- Trẻ đặt câu hỏi, trả lời câu hỏi bằng ngôn ngữ nói, biết lập luận...

Ứng dụng

Bộc lộ nhu cầu,
cảm xúc,
Chơi đùa,
Học tập
Đúng quy tắc NP

Ngữ âm

/Sữa/, /bánh/ /Xe/...

Cấu Trúc

Tù: “Nước”, “Banh”

Câu: “Ba về”,
“Con muồn xixi”

Hình thái

Ngữ nghĩa

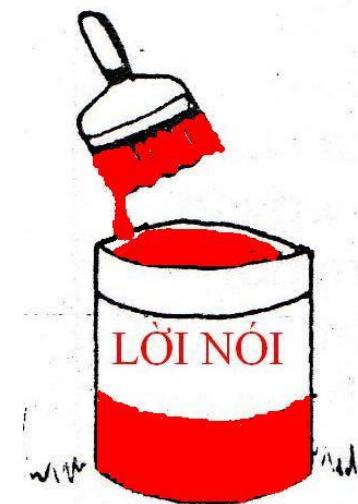
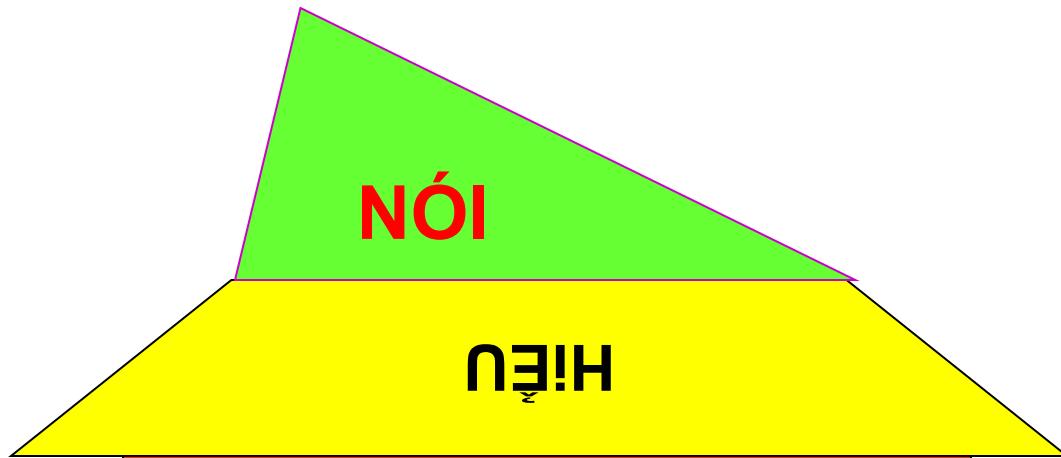
/Sữa/, /bánh/ thức ăn, khi đó...

/Xe/: đồ chơi, đi chơi, ba về...

/không được/: dừng lại, bị la...

PHƯƠNG TIỆN XÂY DỰNG NGÔI NHÀ GIAO TIẾP CHO TRẺ

LỜI NÓI CỦA NGƯỜI LỚN

- Nói chuyện thường xuyên (trực tiếp và gián tiếp với trẻ).
- Hãy nói chuyện ở vị trí **ngang tầm** với trẻ để giúp trẻ thấy hình miệng và gây sự chú ý.
- Đáp ứng lại các âm thanh bé phát ra, bắt chước những âm thanh của bé và có thể thay đổi. Khuyến khích trẻ phát nhiều âm.
- Thay đổi ngũ điệu lên xuống, trầm bổng.
- Chuyển hành vi cử chỉ của trẻ sang ngôn ngữ và từng bước giúp bé nói lên nhu cầu.
- Hát, đọc thơ, kể chuyện.

Nói với trẻ nhằm tạo nên các mối liên kết thần kinh mới nối vùng hình ảnh tới vùng âm thanh và các vùng chức năng khác trên vỏ não.

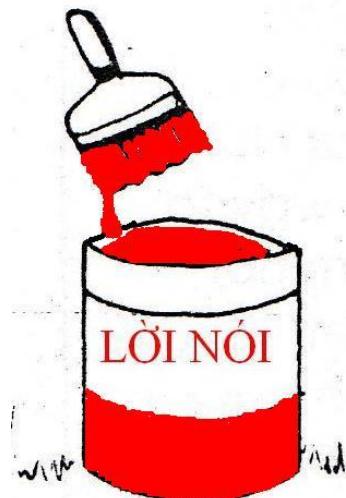
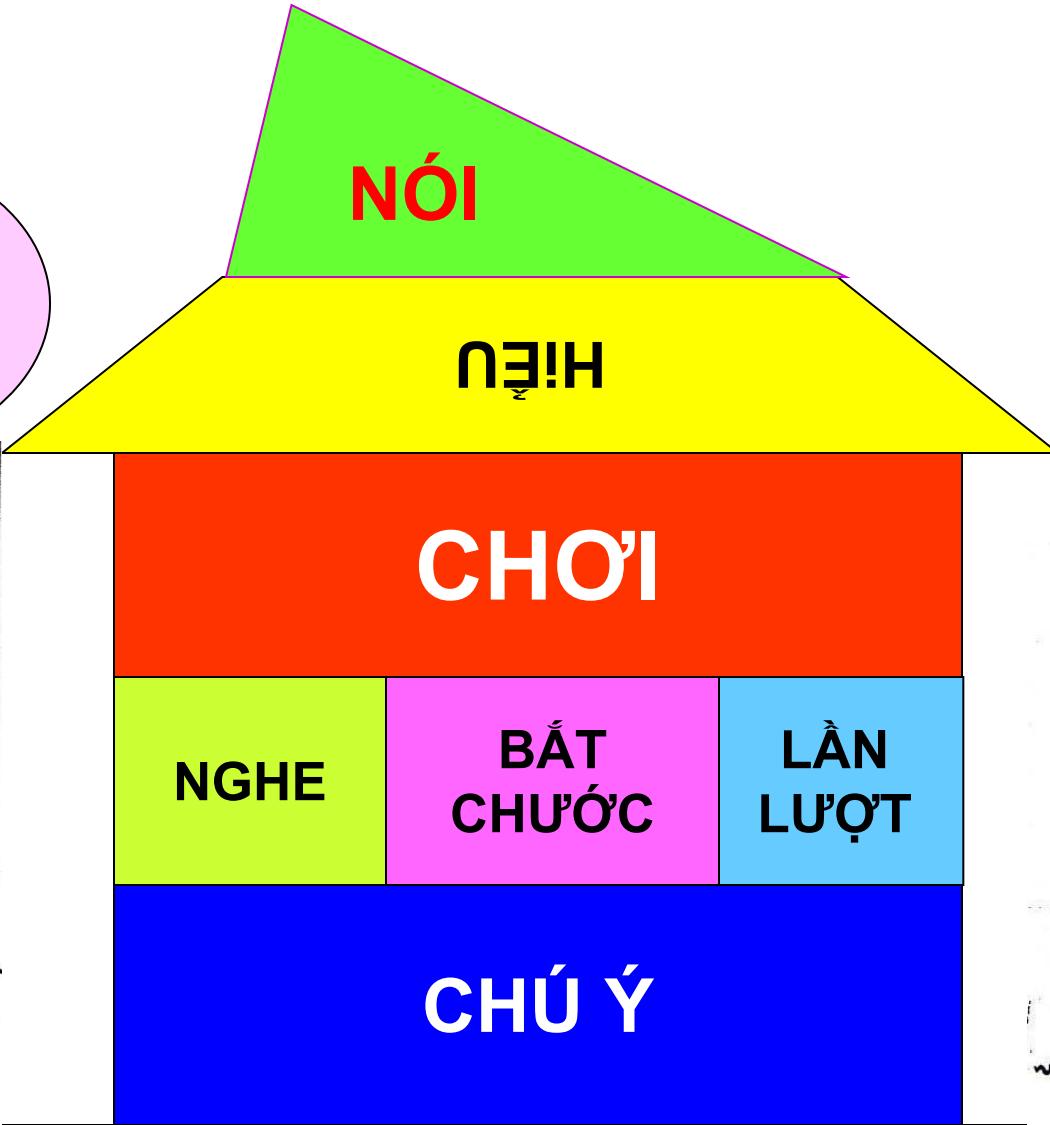
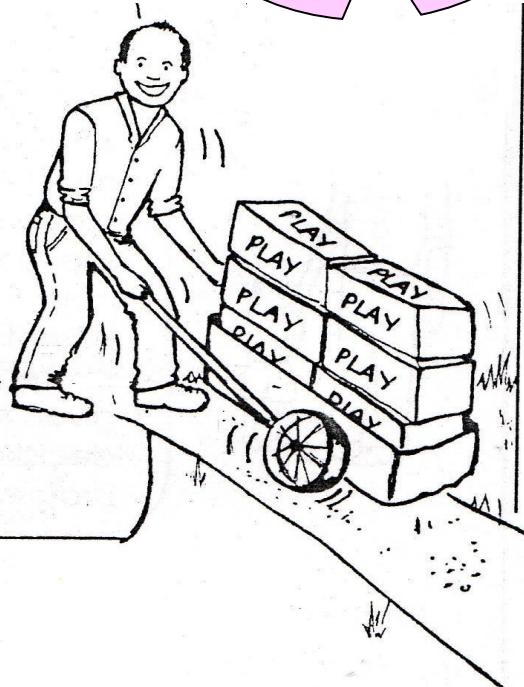

/ba/, /mèo/, /meo
meo/ /banh/
/li/, /xe/, /pin pin/
..

NGÔI NHÀ GIAO TIẾP

Nào,
chúng ta
cùng chơi
nhé!

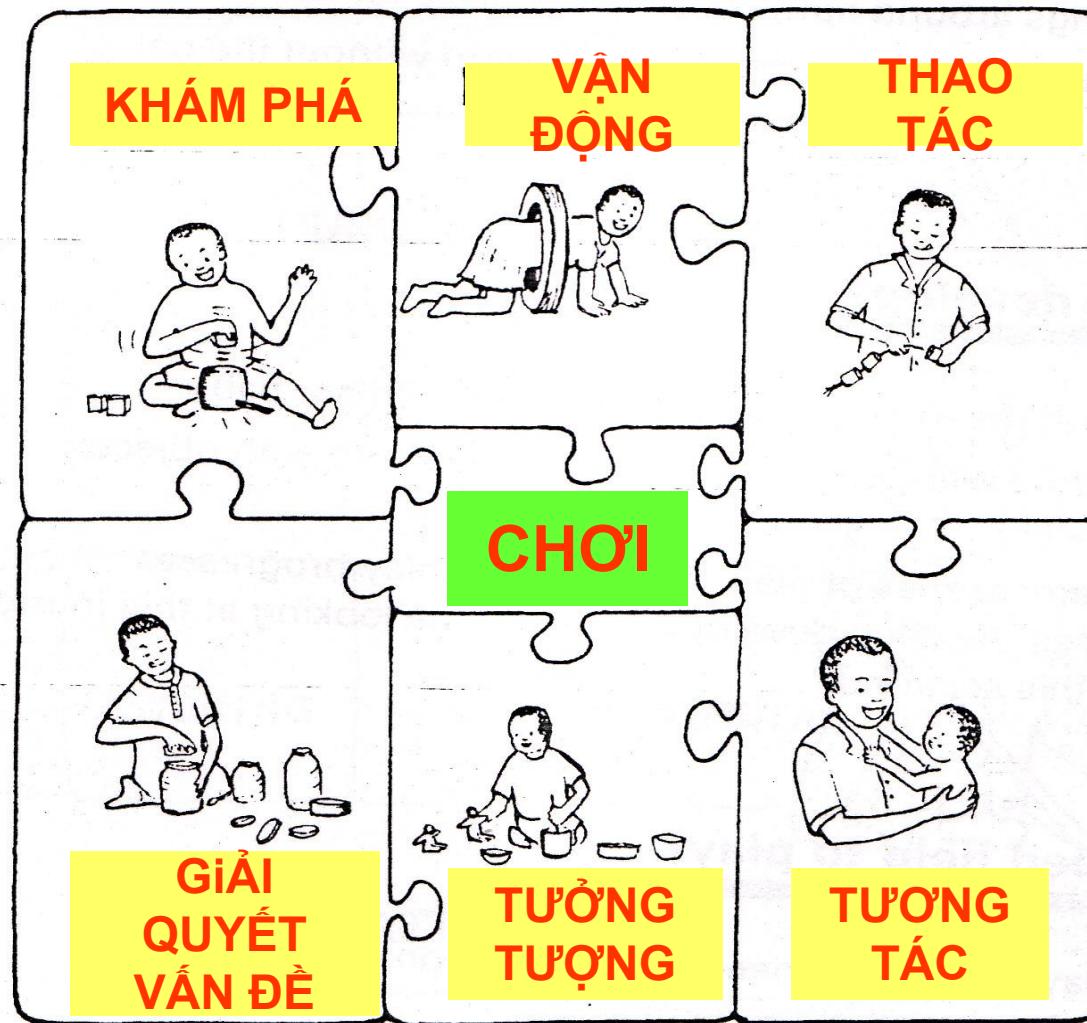

CH
OI

CÁC KIỂU TRÒ CHƠI

I. CHƠI KHÁM PHÁ

- Chơi khám phá là thử và tìm kiếm cái mới.
- Tại sao chơi KP quan trọng?
- Vì nó là nền tảng phát triển của trẻ;
- Nó cho phép khám phá và học được nhiều điều mới từ thế giới trẻ sống;
- Nó kích thích trẻ muốn học nhiều hơn nữa về TGXQ.
- Nó giúp trẻ phát triển các kỹ năng của chúng và học những kỹ năng mới.

- Cho trẻ thấy rằng các TGXQ trẻ rất hấp dẫn bằng nhiều đồ chơi, đồ vật và các hoạt động kích thích trẻ khám phá.
- Theo dõi xem cái gì hấp dẫn trẻ và cho trẻ thấy bạn cũng thích nó.
- Bằng sự chú ý cũng như qua hoạt động, chúng ta có thể nhận thấy trẻ khám phá như thế nào.
- **Trẻ khó khăn cần được chơi khám phá như các trẻ khác, chúng cần được giúp đỡ và khuyến khích để làm điều đó. Tạo cơ hội cho trẻ khám phá để học và để phát triển khả năng của trẻ.**

ST.0044

VD 0054

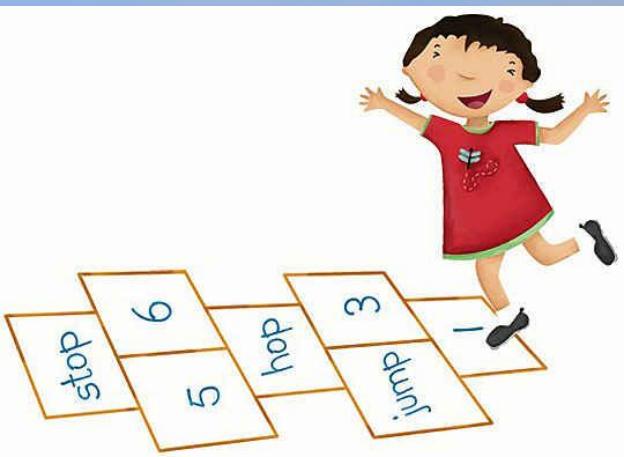
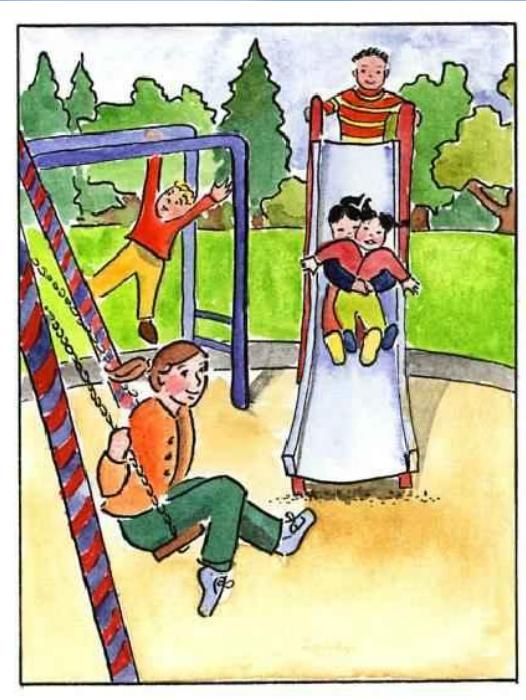
CHƠI: KHÁM PHÁ VÀ LÀM QUEN TRẺ

II. CHƠI VẬN ĐỘNG

- Chơi vận động là sử dụng tất cả các phần của cơ thể để chơi, hoạt động thể chất.
- Vận động là nền tảng phát triển của trẻ, cho phép trẻ hoạt động trong việc khám phá TGXQ;
- Chơi vận động cho trẻ cơ hội học về cơ thể của chúng cũng như kiểm soát chúng.

CÁCH THỨC

- Đặt trẻ vào tình huống mà trẻ có thể được kích thích để vận động, ví dụ dời đồ chơi khỏi tầm với của trẻ.
- Chơi với cơ thể, để trẻ cảm thấy thích thú khi chuyển động.
- Cho trẻ đến công viên tham gia các trò chơi như cầu tuột, xích đu, bập bênh, đu xà...
- Cho trẻ bò, đi bộ, bật người, nhảy xa, nhảy cò cò, đạp xe đạp, bơi lội, đá bóng, chơi trốn tìm, vận động theo nhạc...

CHƠI PHÁT TRIỂN VẬN ĐỘNG

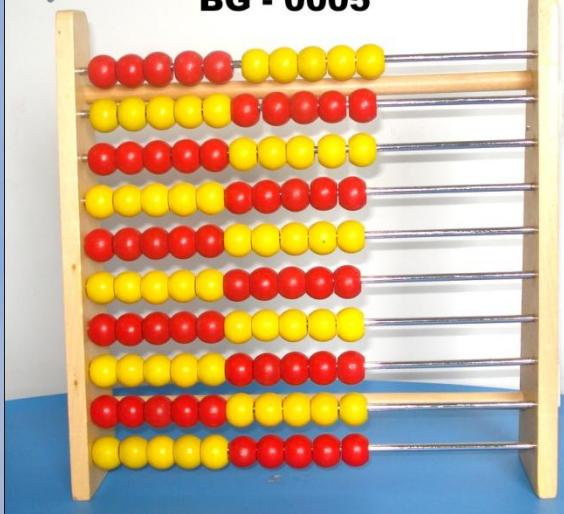
III. CHƠI THAO TÁC TAY

- Thao tác tay là khả năng thao tác đồng thời tay và mắt và kiểm soát chúng.
- Chơi thao tác tay là kỹ năng quan trọng cho sự phát triển của trẻ, cho phép trẻ kiểm soát đồ chơi và vật, trẻ có thể chơi độc lập.
- Khi thao tác với vật, trẻ có thể học được mọi thứ về chúng: kích cỡ, hình dáng, khối lượng, chất liệu...
- **Khả năng thao tác có ý nghĩa với các trẻ lớn, chúng có thể tự mình làm nhiều thứ: tự cài nút, sử dụng kéo, vẽ và viết. Trẻ trở nên tự tin và độc lập.**

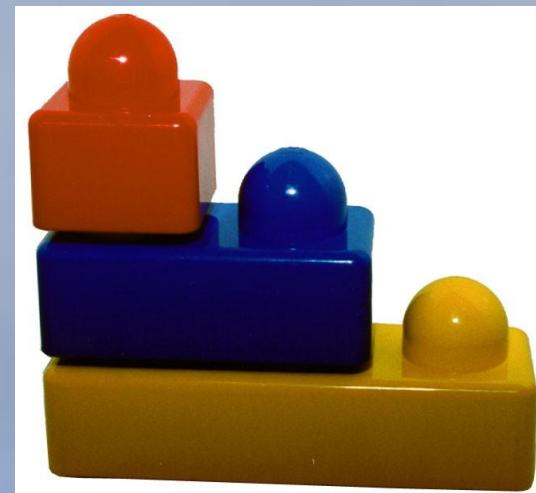
CÁCH THỨC

- Khi trẻ bị thu hút bởi một vật, hãy đưa nó cho trẻ và quan sát trẻ thao tác với vật như thế nào.
- Khi trẻ cầm vật trong tay, chúng ta có thể giúp trẻ thao tác với vật một cách tự nhiên.
- Đưa trẻ đồ chơi và các vật gây kích thích để trẻ với lấy và thao tác.
- Các trò chơi thao tác sẽ giúp trẻ có thể phát triển vận động tinh cần thiết cho cuộc sống như nấu ăn, viết, may vá, đóng bàn ghế, sửa chữa máy móc...

BG - 0005

HT.0031

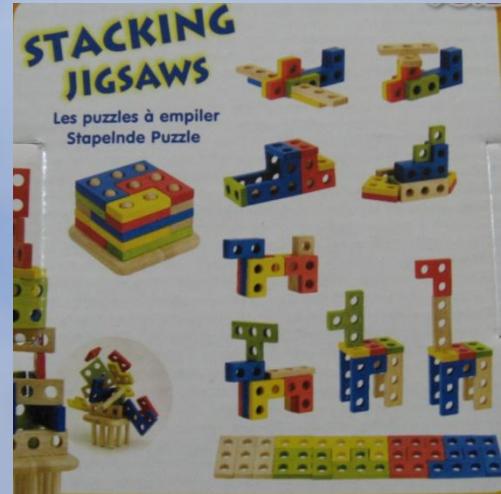

CHƠI PHÁT TRIỂN THAO TÁC TAY- MẮT

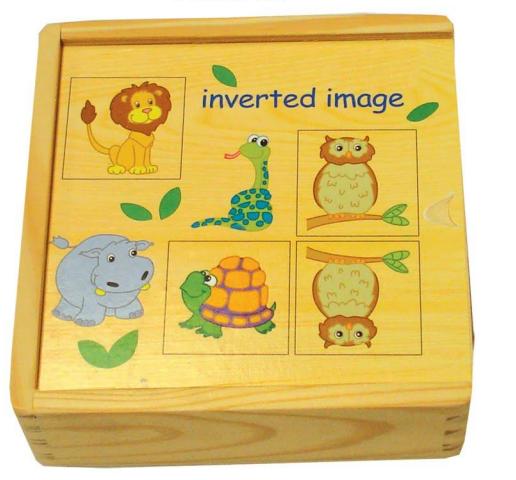
HT 0011

TK.0021

HT.0038

LG.0004

LG.0025

CHƠI PHÁT TRIỂN KHẢ NĂNG QUAN SÁT

IV. CHƠI TƯƠNG TÁC XÃ HỘI

- Chơi tương tác diễn ra giữa hai hay nhiều người. Nó đòi hỏi việc đưa và nhận và đó là một quá trình hai chiều.
- Tương tác XH là nền tảng thiết yếu để phát triển giao tiếp. Chơi tương tác khuyến khích trẻ học từ người khác bằng cách nhìn và bắt chước hành động của họ.
- Nó mang đến cơ hội tự nhiên cho trẻ thực hành và phát triển kỹ năng giao tiếp của mình.
- **Kinh nghiệm của việc thiết lập mối quan hệ với người khác rất cần thiết cho sự phát triển các mối quan hệ trong cuộc sống sau này.**

CÁCH THỨC

- Quan sát Trẻ có giao tiếp mắt không? Trẻ có nhu cầu tìm hiểu, quan tâm đến người khác không? Trẻ có cho người khác tiếp cận không?
- Xem xét cẩn thận sở thích của trẻ, cách trẻ có thể tương tác với bạn và phản hồi với trẻ.
- Giúp trẻ học cách chơi với các trẻ khác và tự tin chơi với chúng.
- Tạo cơ hội cho trẻ gặp và chơi với người khác (cả người lớn và trẻ em) trong nhiều bối cảnh khác nhau.

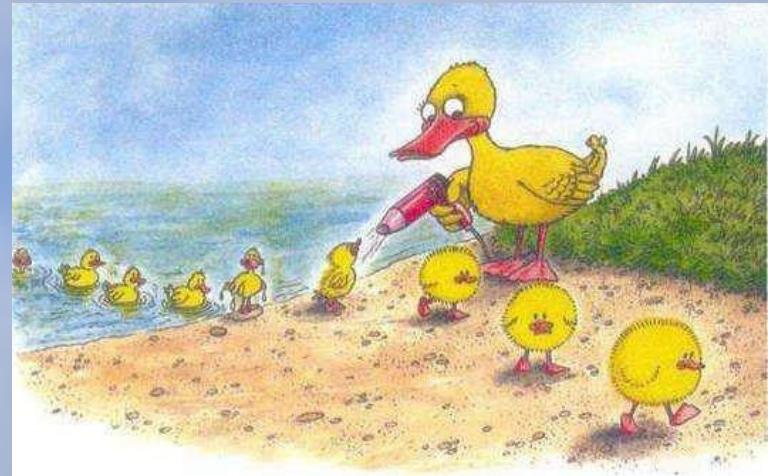
V. CHƠI TƯỞNG TƯỢNG

- Chơi tưởng tượng là khi trẻ sử dụng sự tưởng tượng của mình để tạo từ một vật một biểu tượng khác mà nó chưa đựng. Ví dụ: trẻ xem cái hộp là xe hon đa, cái lon và cái que như chén và muỗng...
- Chơi tưởng tượng là kiểu trò chơi quan trọng nhất để phát triển kỹ năng giao tiếp.
- Chơi tưởng tượng chủ yếu để phát triển nhận thức và ngôn ngữ, khi mà từ ngữ được sử dụng như ký hiệu của vật được thay thế.
- **Sự phát triển tưởng tượng giúp trẻ tự mình mở rộng kinh nghiệm của trẻ và khuyến khích trẻ hành động, giúp trẻ cảm nhận được các tình huống trẻ thấy xung quanh và chuẩn bị cho trẻ thích nghi với các tình huống trong cuộc sống sau này.**

CÁCH THỨC

- Động viên trẻ xem quan sát những công việc nhà đơn giản xung quanh, như mẹ nấu cơm, quét nhà, rửa chén... Nói với trẻ về cái gì đang xảy ra.
- Ngồi với trẻ và xem trẻ chơi bắt chước như thế nào, khích lệ trẻ làm thử cũng như tự làm một mình. Nói với trẻ về cái trẻ đang làm.
- Giúp trẻ khi trẻ cố gắng chơi tưởng tượng với các đồ chơi xây dựng, búp bê, rối... và giúp trẻ phát triển khả năng này xa hơn.

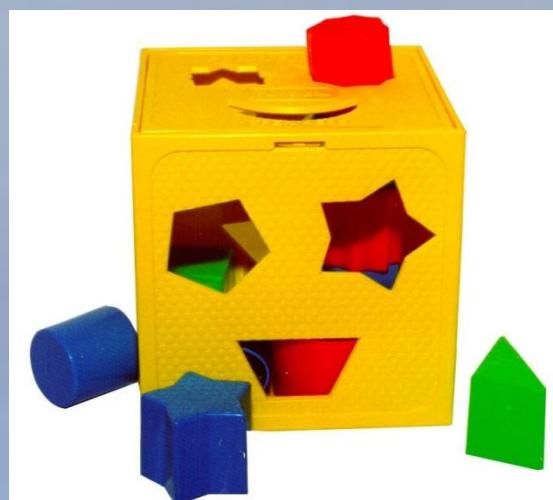
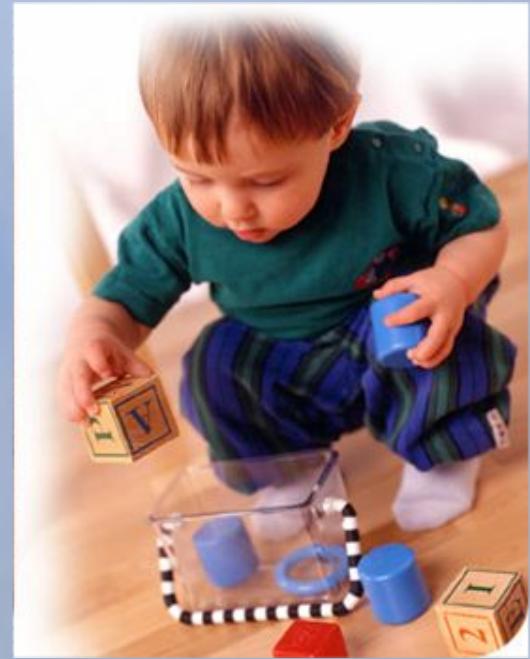
CHƠI PT KHẢ NĂNG TƯỞNG TƯỢNG

VI. CHƠI GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

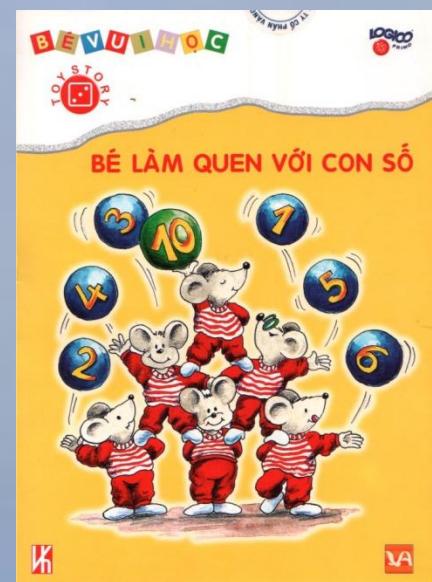
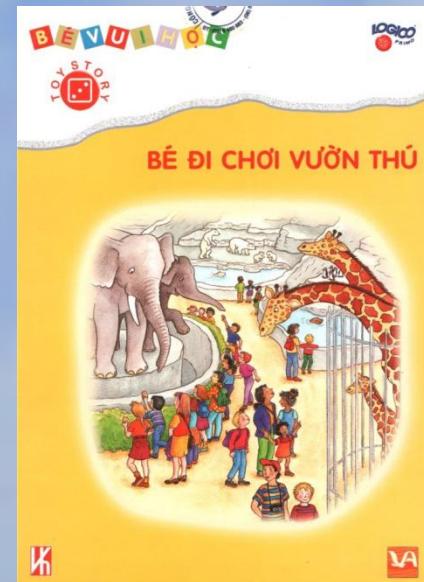
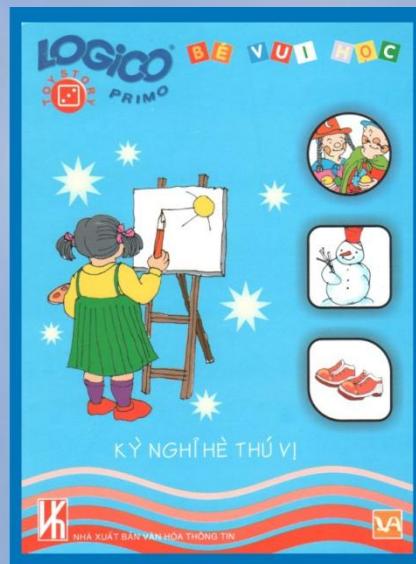
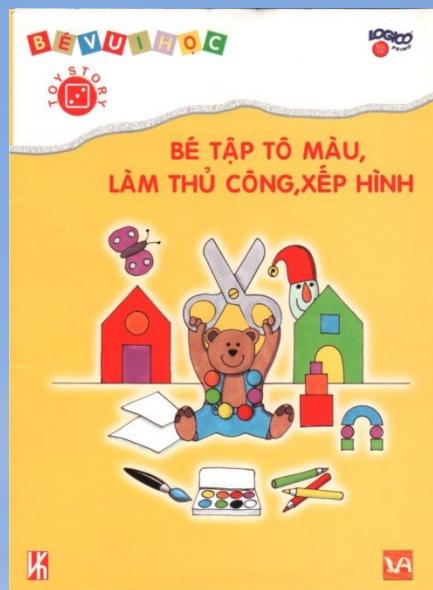
- Chơi giải quyết vấn đề hay chơi suy luận là khi trẻ phải suy nghĩ cẩn thận để tìm cách làm hay giải quyết một điều gì đó.
- Chơi suy luận giúp trẻ phát triển kỹ năng tự mình xử lý tình huống nào đó.
- Sử thủ thách phải làm điều gì đó một mình giúp trẻ phát triển sự tự tin và tính tò mò.
- **Kỹ năng giải quyết vấn đề sẽ trở nên thiết yếu trong cuộc sống sau này khi mà một người lớn đối diện với những tình huống mà họ phải tự quyết định tất cả.**

CÁCH THỨC

- Lôi cuốn sự chú ý của trẻ vào các vật, các hoạt động xung quanh, làm cho trẻ sự tò mò và muốn tìm hiểu chúng nhiều hơn.
- Theo dõi sự chú ý của trẻ để xem trẻ quan tâm cái gì và xem cách trẻ tìm hiểu thêm về nó.
- Cho trẻ chơi những hoạt động mà trẻ có thể thành công, động viên trẻ chơi để duy trì thành công đó.
- Cho trẻ thời gian để thử chơi một mình, giải thích cho trẻ biết vấn đề, không có sự can thiệp trực tiếp của người lớn. Nếu trẻ không làm được thì từng bước hỗ trợ trẻ.

CHƠI PT KHẢ NĂNG SUY LUẬN

TRÒ CHƠI LOGICO

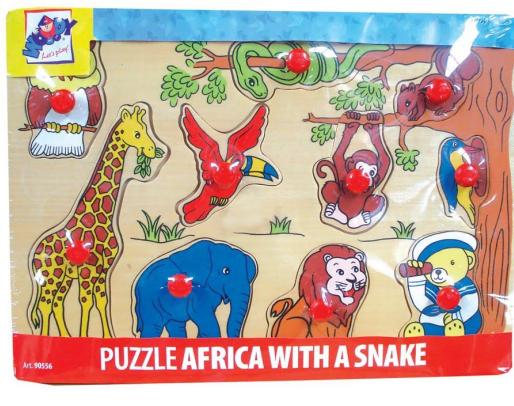
ST 0026

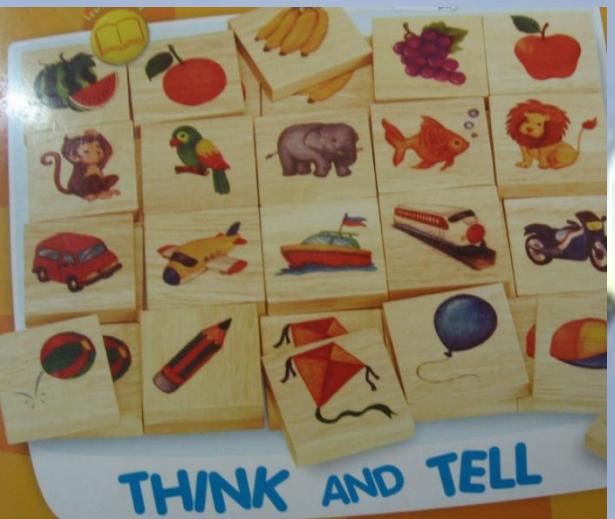
ST 0027

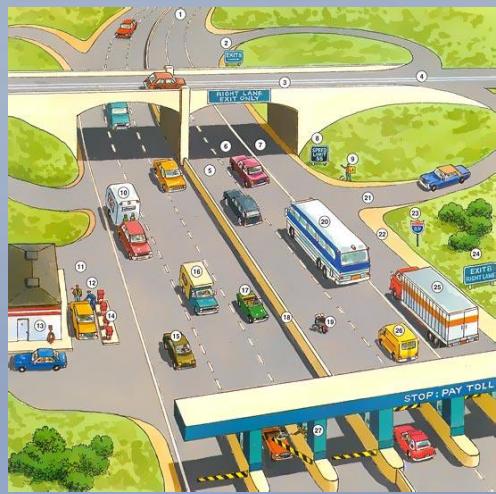
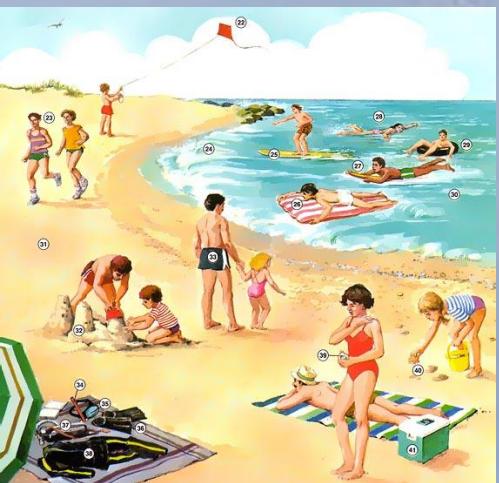
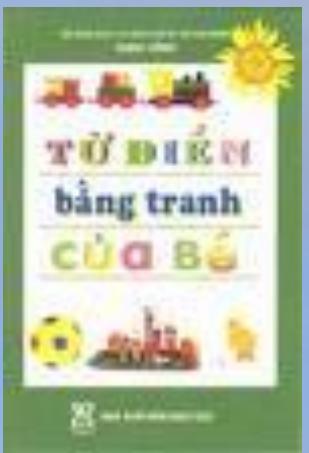
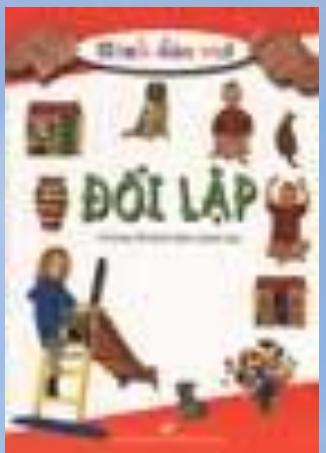
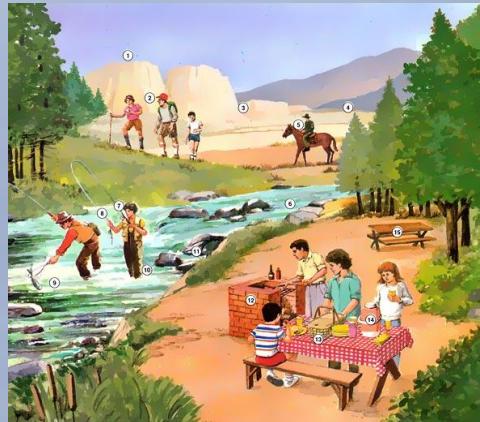
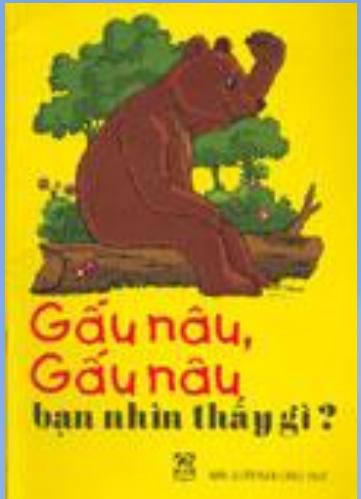
ST 0028

PUZZLE SEA CREATURES

CHƠI PHÁT TRIỂN VỐN TÙ

TRANH-TRUYỆN TRANH

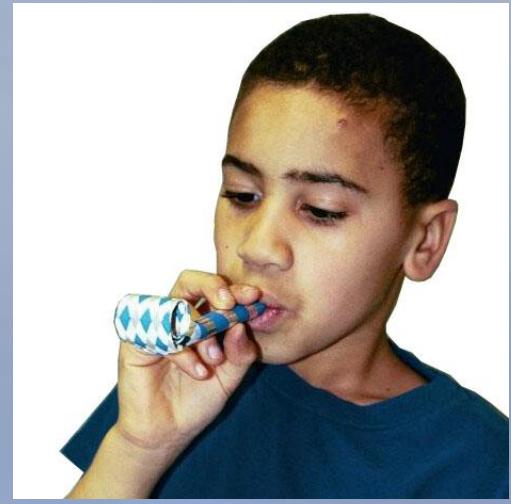
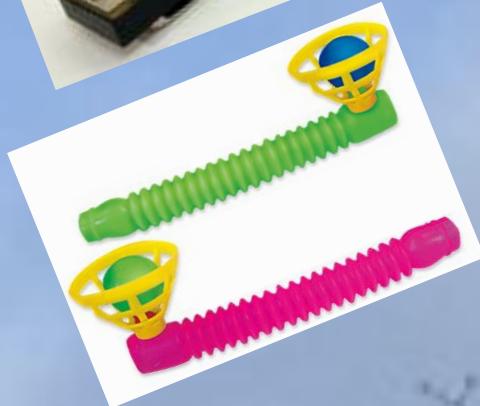
TRÒ CHƠI LUYỆN TẬP CƠ QUAN CẤU ÂM

CÁCH THỨC

- Hạn chế ngâm núm vú, bú bình.
- Tập môi: bậm môi, cử động môi, tạo âm thanh phát ra từ môi...
- Tập lưỡi: thè ra, thu缩小 vào, cong lên, hạ xuống, liếm vòng quanh miệng, lấy thức ăn bằng lưỡi...
- Tập thổi: bông gòn, thổi giấy, sợi dây, đèn cầy, kèn, còi, chong chóng, bóng bóng, ống hút, ...
- Tập hít thở theo nhịp ngắn dài, mạnh, giữ hơi...
- Đặt các bộ phận theo vị trí cấu âm

TẬP THỒI

LƯU Ý KHI GIÚP TRẺ PHÁT TRIỂN NGÔN NGỮ QUA TRÒ CHƠI

- Cần tạo cảm giác an toàn, thoải mái cho trẻ.
- Ban đầu phải cung cấp vốn từ cho trẻ. Không bắt trẻ lặp lại hay bắt trẻ nói.
- Không nên thúc ép hoặc hỏi trẻ “con nói đi” khi biết trẻ chưa thể phát âm hay chưa biết trả lời.
- Cùng chơi với trẻ, trong khi chơi trẻ sẽ có xu hướng phát âm hoặc nói theo.
- Không đáp ứng ngay nhu cầu của trẻ, nên ra các yêu cầu đơn giản trước khi đáp ứng, ví dụ yêu cầu trẻ làm hành động, cử chỉ, âm thanh nào đó và về sau yêu cầu trẻ nói.

THANKS FOR YOUR ATTENTION